

AMKE ry:n lausunto luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisista rekrytointi- ja osaamispalveluista, laiksi alueiden kehittämisen ja kasvupalveluiden rahoittamisesta ja laiksi yksityisistä rekrytointipalveluista sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta sekä luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä

Tervetuloa vastaamaan lausuntokyselyyn I) luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisista rekrytointi- ja osaamispalveluista, laiksi alueiden kehittämisen ja kasvupalveluiden rahoittamisesta ja laiksi yksityisistä rekrytointipalveluista sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta sekä II) luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä.

I. Esitys sisältää kolme uutta lakiehdotusta:

1. lakiehdotus: laki julkisista rekrytointi- ja osaamispalveluista
2. lakiehdotus: laki alueiden kehittämisen ja kasvupalveluiden rahoittamisesta
3. lakiehdotus: laki yksityisistä rekrytointipalveluista.

Seuraavat voimassa olevat lait kumottaisiin:

- laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012)
- laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (1369/2014)
- laki alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta (7/2014)
- laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi (9/2013)
- laki sosiaalisista yrityksistä (1351/2003).

Lisäksi muutettaisiin työttömyysturvalakia ja eräitä muita lakeja.

II. Esitys laiksi kotoutumisen edistämisestä

Esitys sisältää ehdotuksen laiksi kotoutumisen edistämisestä, joka korvaisi voimassa olevan lain (1386/2010).

Lausuntopyyntöaineistossa on kyselylomake pdf-muotoisena.

Lausunnot pyydetään antamaan 16.6.2017 klo 16.15 mennessä.

Huom! Kyselyn avovastaus-kenttien enimmäispituus on 4000 merkkiä. Mikäli tämä ei riitä, voitte lähettää lausuntonne myös sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@tem.fi .

Kyselyyn vastaamista ei ole mahdollista välillä keskeyttää, vaan kyselyyn on vastattava kerralla. Kyselyssä ei myöskään pysty palaamaan taaksepäin aiemmalle sivulle tarkistamaan tai muuttamaan vastausta sen jälkeen kun "Seuraava"-painiketta on painettu. Kysely on suomenkielinen, mutta vastaukset voi antaa myös ruotsiksi.

Vastauksen lähettäminen: Kun vastaus on valmis, paina kyselylomakkeen lopussa olevaa "Lähetä" -painiketta. Tämän jälkeen kyselystä aukeaa "Kiitos-viesti", mikä osoittaa, että vastaus on lähtenyt onnistuneesti.

TAUSTATIEDOT

1) * Vastaajataho

- kunta
- maakunnan liitto
- muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
- julkisomisteinen yhtiö
- ministeriö
- ELY-keskus
- TE-toimisto
- aluehallintovirasto (AVI)
- muu valtion viranomainen
- järjestö
- joku muu, mikä

2) * Vastaajatahon virallinen nimi

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry

1. Laki julkisista rekrytointi- ja osaamispalveluista

Ehdotetun julkisia rekrytointi- ja osaamispalveluja koskevan lain keskeisenä sisältönä olisi työnhakijan palveluprosessin määrittely (2 luku) sekä niiden rekrytointi- ja osaamispalveluiden määrittely, joita jokaisessa maakunnassa olisi oltava tarjolla (3 luku). Rekrytointipalveluna maakunnan tulisi välittää tietoa osaavan työvoiman saatavuudesta ja työtilaisuuksista, antaa rekrytointiin ja työnhakuun liittyvää neuvontaa sekä sovittaa yhteen työtilaisuuksia ja työnhakijoita. Osaamispalveluna maakunnassa tulisi olla tarjolla ammatinvalinta- ja uraohjausta sekä kasvupalvelukoulutusta. Maakunta voisi lisäksi järjestää muita rekrytointia ja työnhakua tukevia sekä osaamista kehittäviä palveluja. Muista palveluista määriteltäisiin tarkemmin ainoastaan työkokeilu (4 luku). Muutoin palveluiden sisältöä ei määriteltäisi.

3) 1 luku Yleiset säännökset, kommentit:

Kaikkien palveluiden tuottajien tasavertainen kohtelu ja kilpailuneutraliteetti on tärkeää. Jokaisessa maakunnassa toimii ammatillisen koulutuksen järjestäjiä, joilla täytyy olla oikeudellisesta toimintamuodosta riippumatta tasavertainen mahdollisuus tuottaa myös tämän lain mukaisia rekrytointi- ja osaamispalveluja. Valtakunnallinen koulutuksen järjestäjien verkko tarkoittaa, että esityksessä mainittu markkinapuutetilanne on varsin epätodennäköinen.

Lakiesityksessä kuvataan hyvin tuleva aikuiskoulutuksen kokonaisuus, johon maakunnalla on toimivaltaa opiskelijavalinnan ja rahoituksen kautta. Sen ulkopuolelle jää määrällisesti huomattavasti suurempi ammatillisen koulutuksen kokonaisuus, jota ohjataan opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämisluvilla. Näillä koulutuksen järjestäjillä on keskeinen rooli maakunnan elinkeinopolitiikassa sekä työllistymisen tukemisessa ja työttömyyden hoidossa. Koulutuksen järjestäjät huolehtivat mm. työttömien omaehtoisesta koulutuksesta, johon osallistuu lähes yhtä moni kuin työvoimakoulutukseen.

Maakuntien tarjoamien palveluiden tulee olla käytössä työnhakijalle yli maakuntarajojen. Korkean ammatillisen osaamisen, erityisryhmien ja pienien ammattialojen ollessa kyseessä on turvattava kansalliset ja valtakunnalliset osaamistarpeet ja sitä kautta työllistyminen.

4) 2 luku Työnhakijan palveluprosessi, kommentit:

Koulutukseen ohjattavan työnhakijan näkökulmasta on tärkeää, että työvoimahallinnon ja koulutuksen järjestäjän laatimat suunnitelmat eivät mene päällekkäin ja luo turhaa hallinnollista taakkaa.

Ammatillisessa koulutuksessa jokaiselle opiskelijalle tehdään vuoden 2018 alusta henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma, jossa arvioidaan opinnot aloittavan henkilön aiempi osaaminen ja suunnitellaan hänen koulutuksensa.

Päällekkäisen työn välttämiseksi on tärkeää, että sujuva tiedonsiirto ja mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tapahtuva yhteistyö on lakien mukaan mahdollista ja käytännöt toimivia.

5) 3 luku Rekrytointi- ja osaamispalvelut, kommentit:

Kannatamme omaehtoisen opiskelun mahdollistamista nykyistä joustavammin. Vuosina 2015–2016 työttömien omaehtoiseen koulutukseen osallistui lähes yhtä paljon ihmisiä kuin työvoimakoulutukseen, joten työttömien omaehtoisella koulutuksella on merkittävä rooli työvoimatarpeiden täyttämässä.

Työttömien omaehtoisen koulutuksen tarveharkinnassa on huomioitava, että kansallinen elinkeinopolitiikka edellyttää maakunnallisen tarveharkinnan lisäksi myös valtakunnallista koulutustarpeiden tarveharkintaa. Erityinen kysymys tämä on pienten ja harvinaisten mutta esimerkiksi vientiteollisuuden tarpeisiin hyvin tärkeiden osaamisalojen koulutuksen turvaamisessa.

Maakunnalle tulee velvollisuus ammatinvalinta- ja uraohjauksen sekä kasvupalvelukoulutuksen järjestämiseen. Tämän ulkopuolelle jää julkisesti rahoitettu koulutusjärjestelmä, johon osana hallitusohjelman toteuttamisesta siirtyy mm. tutkintoon johtavan työvoimakoulutus.

Maakunnallisten palveluiden suunnittelussa ja toteuttamisessa on hyödynnettävä ammatillisen koulutuksen järjestäjien osaaminen, kokemus ja toimitilat. Koulutuksen järjestäjät tarjoavat monipuolisia osaamisen kehittämisen palveluja ja osaavat integroida niitä muuhun yrityksiä ja yksilöitä tukevaan toimintaan.

6) 4 luku Työkokeilu, kommentit:

7) 5 luku Työllistämisvelvoite, kommentit:

8) 6 luku Erinäiset säännökset, kommentit:

9) 7 luku Voimaantulo, kommentit:

2. Laki alueiden kehittämisen ja kasvupalveluiden rahoittamisesta

Alueiden kehittämisen ja kasvupalveluiden rahoittamisesta annettavalla lailla on tarkoitus siirtää maakunnan liittojen sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten rahoitustehtäviä perustettaville maakunnille ja Uudenmaan kuntayhtymälle. Lisäksi laissa olisi tarkoitus säätää eräistä ministeriöiden myöntämistä tuista. Laki koskisi sekä kansallista varoista että Euroopan unionin varoista myönnettäviä tukia. Tukimuodot pysyisivät pitkälti nykyisen kaltaisina, ja suurin muutos koskisikin tukea myöntäviä tahoja, joita olisivat yleensä maakunnat.

10) 1 Luku Yleiset säännökset, kommentit:

11) 2 Luku Yritykselle myönnettävät tuet, kommentit:

12) 3 Luku Voittoa tavoittelemattomalle oikeushenkilölle myönnettävät tuet kehittämis- ja investointitoimintaan, kommentit:

13) 4 Luku Palkkatuki, kommentit:

14) 5 Luku Tuen hakeminen, myöntäminen ja maksaminen, kommentit:

15) 6 Luku Tuen palauttaminen ja takaisinperintä sekä maksatuksen lopettaminen, kommentit:

16) 7 Luku Euroopan unionin rakennerahastoja koskevat erityissäännökset, kommentit:

17) 8 Luku Erinäiset säännökset, kommentit:

18) 3. Laki yksityisistä rekrytointipalveluista. Kommentit:

19) 4. Laki sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta. Kommentit:

5. Laki työttömyysturvalain muuttamisesta

Työttömyysturvalain keskeisimmät muutokset koskevat työttömyysturvajärjestelmän toimeenpanoon liittyvien tehtävien siirtämistä TE-toimistoilta työttömyyskassojen, Kansaneläkelaitoksen ja maakuntien hoidettavaksi. Tehtävien siirtämisestä säädetäisiin pääosin 11–14 luvussa.

Lisäksi työttömyysturvan seuraamusjärjestelmää muutettaisiin siten, että keskeistä jatkossa olisi työnhakijan aktiivisen työnhaun seuraaminen. Tätä koskevat säännökset olisivat pääosin 2 a luvussa.

20) 1 luku Yleiset säännökset, kommentit:

21) 2 luku Etuuden saamisen yleiset työvoimapolitiittiset edellytykset, kommentit:

22) 2 a luku Työvoimapolitiittisesti moitittava menettely, kommentit:

23) 5 luku Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset, kommentit:

24) 6 luku Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto, kommentit:

25) 7 luku Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset, kommentit:

26) 9 luku Työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu, kommentit:

27) 10 luku Työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavaa etuutta koskevat säännökset, kommentit:

28) 10 a luku Kulukorvaus, kommentit:

29) 11 luku Toimeenpanoa koskevat säännökset, kommentit:

30) 12 luku Muutoksenhaku, kommentit:

31) 13 luku Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset, kommentit:

32) 14 luku Erinäisiä säännöksiä, kommentit:

Laki vuorotteluvapaalain muuttamisesta

33) Vuorotteluvapaan toimeenpanoon liittyvät tehtävät siirrettäisiin TE-toimistoilta työttömyyskassoille ja Kansaneläkelaitokselle. Lisäksi tehtäisiin vuorotteluvapaasijaista koskevia muutoksia. Kommentit:

Muutoksiin liittyviä muita lakeja:

- Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain muuttamisesta
- Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta
- Laki toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta
- Laki valtion virkamieslain 5 a §:n muuttamisesta
- Laki valmiuslain 99 §:n muuttamisesta
- Laki taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta

34) Kommentit muutoksiin liittyvistä laeista:

Laki kotoutumisen edistämisestä

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki kotoutumisen edistämisestä. Voimassa oleva laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) kumottaisiin. Lain tarkoituksena olisi edistää kotoutumista ja hyviä väestösuhteita. Esityksessä säädettäisiin kotoutumisen edistämisestä selkeästi ja johdonmukaisesti ottaen huomioon maakunta-, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä aluekehitys- ja kasvupalvelu-uudistusten edellyttämät kotouttamista koskevat muutostarpeet. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi kotoutumista edistävästä palveluista ja viranomaisten tehtävistä kotoutumisen edistämisessä samoin kuin kotouttamisen yhteensovittamisesta ja seurannasta hallinnon eri tasoilla. Kotoutumisen edistämisen suunnittelu ja kehittäminen sovitettaisiin yhteen maakunnan ja kunnan muun suunnittelun kanssa.

35) 1 luku Yleiset säännökset, kommentit:

Maahanmuuttajien koulutuspolkuja ei lyhennetä eriyttämällä kotouttamiskoulutus muusta koulutusjärjestelmästä vaan päinvastoin. Maahanmuuttajien saaminen nopeammin työmarkkinoille edellyttää nykyistä vahvempaa yhteistyötä eri hallinnonalojen (TEM, STM ja OKM) välillä.

Näkemyksemme mukaan kunta- ja aluetasolla on keskushallintoa enemmän joustavuutta osaamisen ja resurssien tehokkaampaan käyttöön. Tämä joustavuus pitää mahdollistaa lainsäädännöllä.

Maahanmuuttajien opiskelumotivaation vahvistamiseksi on tärkeää jo varhaisessa vaiheessa lisätä työelämässä tapahtuvan oppimista. Tähän ammatillisen koulutuksen tutkinnon suorittajalla on kaikki mahdollisuudet.

Työturvallisuuteen liittyvien koulutusten ja pätevyyksien kuten hygieniapassin ja työturvallisuuskortin kieliversioiden jatkuva laajentaminen on tärkeää, jotta tulevaisuudessa mm. koulutusopimuksen käyttöä voidaan maahanmuuttajien kohdalla hyödyntää.

Ammatillinen koulutus antaa yleisen jatko-opintokelpoisuuden korkeakouluihin, joten sen suosio maahanmuuttajataustaisten nuorten parissa ei ole yhdenvertaisuuden kannalta ongelma. On tärkeää, että jatko-opintoväyliä ammatillisesta koulutuksesta korkeakoulutukseen kehitetään ja selkiytetään. Jatko-opintoväylien on oltava nykyistä avoimempia eri tavoin osaamista hankkineille.

Lakiesityksen perusteluissa todetaan, että koulutus on yksi tehokkaimmista kotoutumisen välineistä. Ammatillisen koulutuksen järjestäjät ovat vastanneet ja haluaa myös jatkossa vastata omalta osaltaan maahanmuuttajien koulutustehtävästä ja kotoutumisesta.

36) 2 luku Kotoutumista edistävät palvelut, kommentit:

Kotouttamiskoulutuksen, valmistavan koulutuksen ja ammatillisen koulutuksen tulee muodostaa yksilön näkökulmasta saumaton polku.

Kotoutumista edistäviä palveluita järjestettäisiin jatkossa osana maakunnan järjestämisvastuulla olevia kasvupalveluita ja sosiaali- ja terveyspalveluita, kunnallisia peruspalveluita ja kansallista koulutusjärjestelmää sekä muina kotoutumista edistävinä palveluina.

Tämä tarkoittaa mittavaa yhteensovittamisen ja hallinnonrajat ylittävän yhteistyön vaatimusta. Uudistusten myötä kotoutumista edistävien toimijoiden määrä kasvaa, kun palveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta vastaa aiempaa useammat tahot, ml. yksityiset palveluntuottajat. Tämä lisää palvelujen yhteensovittamisen tarvetta. Kotoutumispolkujen suunnittelun kannalta on tärkeää, että kaikilla toimijoilla on lainsäädännössä erityisesti määrätyn tehtävän toteuttamiseen liittyvä välttämätön tieto.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjien vahvuus kotouttamista edistävissä toimenpiteissä on tarjottujen palveluiden selkeä linkittyminen muuhun yhteiskunnan koulutusjärjestelmään sekä työelämään, mutta myös vahva pedagoginen osaaminen. Ammatillisen koulutuksen järjestäjiä on kaikissa maakunnissa, jolloin palveluiden laadun turvaaminen on näiden järjestäjien kautta mahdollista.

37) 3 luku Kotoutumisen edistäminen maakunnassa, kommentit:

TEM:n tilaaman Maahanmuuttajat ja työvoimapolitiittisten toimenpiteiden vaikuttavuus -tutkimuksen (julkaistu 13.6.2017) mukaan kotouttamiskoulutus on tehokkainta ja johtaa varmimmin työllistymiseen, silloin, kun se on yhdistetty ammatilliseen koulutukseen ja työhön. Tästä syystä ammatillisen koulutuksen järjestäjien osallistuminen jatkossakin kotouttamiskoulutuksiin on perusteltua.

Kannatamme ehdotusta, että kotoutumiskoulutusta voitaisiin toteuttaa jatkossa myös omaehtoisena opiskeluna (17§ 3 momentti).

38) 4 luku Kotoutumisen edistäminen kunnassa, kommentit:

39) 5 luku Valtion kotoutumista edistävät toimet, kommentit:

40) 6 luku Ilman huoltajaa maassa asuvaa lasta koskevat säännökset, kommentit:

41) 7 luku Rekisterisäännökset, kommentit:

42) 8 luku Erinäiset säännökset, kommentit:

43) 9 luku Voimaantulo, kommentit: